

VOCABULARI L'ÈPOCA DE LES REVOLUCIONS

Antic Règim: sistema socioeconòmic, també anomenat feudalisme, vigent a la major part d'Europa abans de la Revolució Francesa. Es caracteritzava per una societat jerarquizada en què algunes classes socials gaudien d'un seguit de privilegis que negaven a les altres.

Il·lustració: és el corrent de pensament que va dominar en una part dels països europeus durant el segle XVIII. És la ideologia representativa de la burgesia que lluitava contra l'aristocràcia i la monarquia absoluta. La visió del món dels il·lustrats es basa en la seva concepció sobre la raó, la natura, l'ésser humà, la societat i l'estat.

Enciclopèdia: un recull sistemàtic de tots els coneixements de l'època que tenia com a objectiu convertir-se en una eina per a l'educació dels ciutadans

Despotisme il·lustrat: corrent de pensament polític que sosté que la millor forma de govern és l'exercida per un monarca benèvol i raonable que procuri el benestar als seus súbdits. Aquest monarca, per actuar, s'ha de guiar per la raó i envoltar-se de polítics dotats dels coneixements necessaris per dur a terme una bona administració.

la Declaració d'Independència: la van promulgar els delegats de les colònies, reunits a Filadèlfia el 4 de juliol de 1776. Recull les idees bàsiques del pensament il·lustrat. Tot i així, l'esclavisme va continuar sent-hi legal.

Revolució Francesa: període revolucionari va durar deu anys, de 1789 a 1799 ple de lluites polítiques i socials i de canvis institucionals, que va transformar totalment el país

Estats Generals: assemblees convocades pel rei de França per decidir sobre qüestions d'interès per al conjunt del regne. Hi assistien representants del clergat (primer estat), de la noblesa (segon estat) i del poble (tercer estat).

La Constitució de 1791

- Reconeixia la igualtat de les persones davant la llei, el dret a la propietat, la llibertat d'expressió i la llibertat de religió.
- Institua la divisió de poders, és a dir, la diferenciació entre el poder legislatiu, el poder executiu i el poder judicial.
- Reconeixia la sobirania nacional, és a dir, el fet que els ciutadans del país delegaven el poder legislatiu en una assemblea de representants elegits per sufragi.
- Establia una divisió del país en departaments, basada en la idea de la igualtat, ja que, abans de la Revolució, certes províncies gaudien de privilegis respecte d'altres.

Napoleó Bonaparte (1769-1821): va aconseguir molt de prestigi en les campanyes militars del període revolucionari. Aprofitant-se'n, l'any 1799 va donar un cop d'estat i al cap de pocs anys va ser proclamat emperador de França. Va dur a terme un conjunt de reformes polítiques i econòmiques que van consolidar el poder de la burgesia.

Pesta bubònica: malaltia provocada per un bacteri que produeix hemorràgies i pústules o bubes. Després d'una incubació de sis o set dies, el bacteri causa la mort a la meitat dels afectats.

Tifus: malaltia que es transmet de les rates a les persones mitjançant les puces i, després, entre les persones, a través dels polls.

Tuberculosi: malaltia infecciosa i contagiosa causada per un bacteri. El contagi es produeix per la inhalació de gotes expectorades per tuberculosos en activitat o per la ingestió de llet de vaca tuberculosa. La malaltia sol començar amb una lesió primària al pulmó. Quan la malaltia progressa, poden ser afectats altres òrgans (ronyons, meninges, esquelet, etc.), la qual cosa provoca la tuberculosi secundària.

Disenteria: quadre infecció que reflecteix inflamacions del còlon ocasionades per agents diversos. Sovint es presenta en forma d'epidèmies, afavorides per la manca d'higiene. És produïda per diferents bacils. El contagi té lloc per contacte directe amb femta contaminada, per la ingestió d'aliments crus contaminats i a través de les mosques. L'estat general se'n ressent ràpidament, i es produeix una intensa deshidratació.

la rotació quadriennal : consistia a dividir els camps en quatre parts en què s'alternava el cultiu de cereals de tardor —blat o sègol—, el de farratges —naps, trèvol o alfals—, després el de cereals de primavera —ordi o civada— i, finalment, el de lleguminoses.

Enclosures: a Anglaterra, autoritzacions parlamentàries per tancar les terres de tot el terme d'un poble, reagrupar-les i repartir-les, de passada, juntament amb els boscos comunals.

Putting out: sistema de producció dispersa o domèstics. Els empresaris subministraven a les famílies pageses les primeres matèries, sobretot la llana, perquè les filessin. Posteriorment, els filats passaven a altres famílies que, en petits telers casolans, teixien. El procés de tenyir i d'acabar la roba es feia als tallers que els empresaris tenien establerts en altres llocs, a prop dels mercats on venien el producte final.

Reial Audiència: principal òrgan de govern de Catalunya i la institució encarregada d'administrar justícia.

el tractat d'Utrecht: el van signar les monarquies europees l'any 1713. El tractat d'Utrecht, que va posar fi a la guerra a Europa: Felip V va ser reconegut rei d'Espanya, a canvi de concessions territorials i econòmiques. Catalunya, però, va continuar tota sola la resistència.

Cadastre: impost únic que gravava les propietats urbanes i rurals, el treball de les persones i els beneficis del comerç i de la indústria. La noblesa i el clergat no l'havien de pagar.

Agricultura de subsistència: agricultura orientada principalment a l'autoconsum, és a dir, que no genera excedents per comercialitzar.

Agricultura de mercat: agricultura destinada bàsicament a la comercialització.

El rococó: estil artístic que es generalitza durant la primera meitat del segle XVIII. Molts historiadors de l'art consideren el rococó com la darrera etapa del barroc, que es manifesta, sobretot, en ambients cortesans, especialment a França, Alemanya i Àustria. L'estil es caracteritza fonamentalment pel seu aire aparentment frívol i pel refús de la grandiositat. El rococó va afectar l'arquitectura, l'escultura, la pintura i les arts decoratives: mobles, tapisseria, porcellana i cristall.

El neoclassicisme: apareix a la segona meitat del segle XVIII a França, des d'on es difon per tot el continent europeu. Com el seu nom indica, significa un retorn als ideals de simetria i proporció de l'època clàssica. El neoclassicisme buscava les fonts d'inspiració en l'art de la Roma i la Grècia antigues, basat en l'equilibri i l'harmonia